

VIII. STRESZCZENIE PRACY

Przegląd literatury światowej wskazuje na częstsze występowanie chorób atopowych, a także astmy wysiłkowej u osób wyczynowo uprawiających różne dyscypliny sportowe. Badania dotyczące tych problemów u sportowców uprawiających wyczynowo sporty zimowe są w skali światowej nieliczne. W Polsce badania dotyczące tych zagadnień były prowadzone w węższej skali i nie obejmowały biathlonistów oraz biegaczy narciarskich. Ponadto słabo poznane jest zagadnienie wpływu jednorazowego sezonu treningowego na powyższe zagadnienia. Fakty te stanowiły zachętę do podjęcia badań własnych w tym zakresie.

Przyjęto następujące cele pracy:

1. Zbadanie częstości występowania atopii, alergicznego nieżyty nosa, astmy oskrzelowej i powysiłkowego skurczu oskrzeli/astmy wysiłkowej u sportowców uprawiających biathlon i biegi narciarskie na początku i na koniec zimowego cyklu treningowego w porównaniu z osobami nie uprawiającymi żadnej dyscypliny sportu wyczynowo.
2. Ocena zależności występowania atopii, alergicznych nieżytów nosa, astmy oskrzelowej i powysiłkowego skurczu oskrzeli/astmy wysiłkowej w odniesieniu do czasokresów trwania treningów.
3. Porównanie częstości występowania atopii, alergicznego nieżyty nosa, astmy oskrzelowej i powysiłkowego skurczu oskrzeli pomiędzy sportowcami odnoszącymi i nie odnoszącymi sukcesy sportowych.

Materiał i metody:

Badaniami objęto dwie 60 osobowe grupy jednorodne pod względem płci i wieku, tj. grupę badaną B i grupę kontrolną K. W skład grupy badanej wchodził uczniowie szkoły średniej z klasy o profilu sportowym wyczynowo uprawiający zimowe dyscypliny sportowe, tj. biathlon i narciarstwo biegowe. Biorąc pod uwagę rodzaj wysiłku podczas uprawiania obu dyscyplin sportowych, jego charakter, warunki treningowe, metody treningu uznano obie dyscypliny sportu za podobnie obciążające układ oddechowy, a grupę badaną za grupę homogeną pod względem obciążenia dróg oddechowych wysiłkiem fizycznym i narażenia na warunki atmosferyczne, w których wysiłek ten był realizowany. Grupę kontrolną natomiast stanowili uczniowie szkoły średniej z klas nie profilowanych w kierunku sportowym, którzy nie uprawiali i nie uprawiają wyczynowo sportu.

Zastosowano następujące metody badań:

- a) przeprowadzono badania ankietowe dotyczące szczególnie chorób o podłożu atopowym, tolerancji wysiłku i obciążeń treningowych,
- b) wykonano punktowe testy skórne z wykorzystaniem 18 powszechnie występujących alergenów wziewnych (zastosowano wystandaryzowane alergeny do testów skórnych punktowych firmy Allergopharma),
- c) wykonano spirometryczną próbę wysiłkową.

W przypadku grupy badanej badania przeprowadzono dwukrotnie – na początku i na koniec zimowego sezonu treningowego po co najmniej 12-tygodniowym okresie regularnych treningów na wolnym powietrzu na trasach biegów narciarskich 2–3 h/dzień. Badanie w grupie kontrolnej przeprowadzono zgodnie z tym samym protokołem badawczym jednokrotnie w miesiącu lutym 2009 r.

Uzyskane wyniki badań pozwoliły na wyciągnięcie następujących wniosków:

1. Częstość występowania atopii, alergicznego nieżytu nosa, astmy oskrzelowej i powysiłkowego skurczu oskrzeli/astmy wysiłkowej u sportowców uprawiających biathlon i biegi narciarskie na początku i na koniec zimowego cyklu treningowego nie uległa istotnym zmianom i nie różni się w porównaniu z osobami nie uprawiającymi żadnej dyscypliny sportu wyczynowo.
2. Nie wykazano częstszego występowania atopii, alergicznych nieżytów nosa, astmy oskrzelowej i powysiłkowego skurczu oskrzeli/astmy wysiłkowej w odniesieniu do czasookresów trwania treningów.
3. W podgrupie osób odnoszących sukcesy sportowe odnotowano nieznacznie częstsze występowanie atopii, alergicznego nieżytu nosa, astmy oskrzelowej i powysiłkowego skurczu oskrzeli w odniesieniu do podgrupy nie odnoszącej sukcesów sportowych. Jednak różnice te nie były istotne statystycznie.
4. Powyższe obserwacje wskazują na konieczność prowadzenia regularnych badań prospektywnych celem optymalizacji stanu zdrowotnego sportowców.

